

ŠPARTA

Prvi zapisi

- Prvi zapisi so miti, najbolj znan je mit o Trojanski vojni
- Prve prave zapise ustvarila Herodot in Tukidid
- V 10. stol pr. Kr. Dorci vdrejo na Peloponez in zaslužnijo prebivalstvo
- 5 vasi se združeni in ustvari polis Šparto

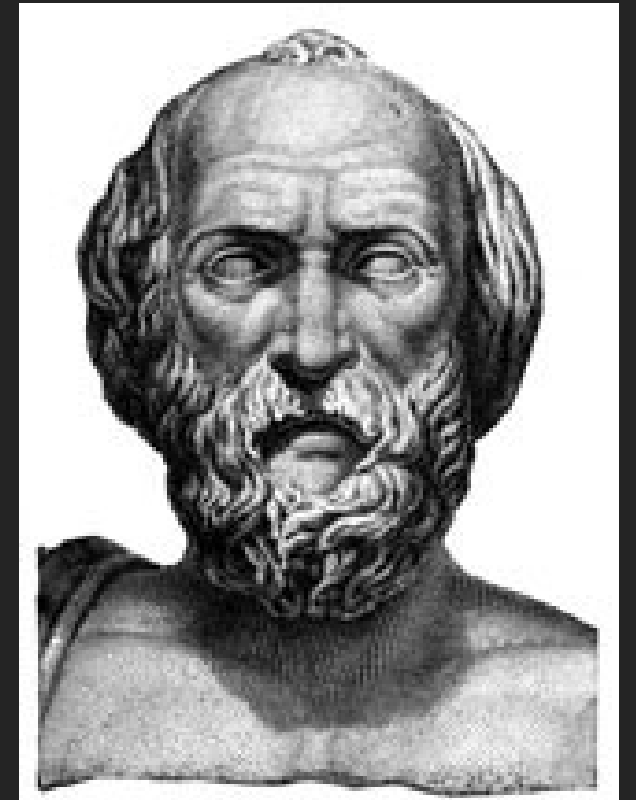
Legä

- Leži v pokrajin Lakoniji na Peloponezu
- Na bregu reke Evfratos
- Na jugu morje
- Na zahodu Tajget
- Na vzhodu Parnon

Velika reira

- Reforme uvedli v 8. stol. Pr. Kr.
- Uvedel naj bi jih Likurg
- Izničili privilegije bogatih, poenotili družbo
- Uvedli špartansko vzgojo

Politična ureditev

- 2 Kralja: vodila državo
- 5 Evforjev: nadzorovali delo kraljev in političnega sistema v državi
- Geruzija (svet starešin): sestavljalo ga je 28 dosmrtno izvoljenih članov starejši od 60 let ter oba kralja. Pripravljali zakone za ljudski zbor
- Ljudski zbor: Sestavljali so ga moški starejši od 30 let. Potrdil ali zvrnil predloge geruzije

Špartanska vzgoja

- Dekleta so se urila v teku, rokoborbi, metu kopja in diska
- Fante ločili ob rojstvu.
- Do sedmega leta živeli s starši nato jih je vzela država
- Razvrstili po skupinah v katerih so trenirali. Na čelo skupine so postavili najmočnejšega in najbrihtnejšega fanta
- Branja in pisanja so se učili zelo malo, večinoma so se učili spoštljivosti in ubogljivosti ter prenašanja naporov in spopadov

Osvajanja

- Leta 724 pr. Kr. osvojijo sosednjo Mesenijo
- V 7 stol. Pr. Kr. je glavni nasprotnik Šparte mesto Argos
- Argos leta 669 pr. n. š. premaga Šparto, to je zadnji poraz špartanske vojske v naslednjih 300 letih

Peloponeška zveza

- v 6 stol. pr. n .št Šparta sklene dolgotrajno zavezništvo z mesti Tegej, Mantineja, Orhomen, Elida in Flius
- Poveča svoj vpliv na ozemlje velikosti 20,000 km², na katerem je živel med 800,000 in 900,000 ljudi
- Postane najmočnejši polis v Grčiji

Grško-perziske vojne

- Zaradi tega vpliva je bila Šparta vodilna država v boju proti Perzijcem
- V vojni se moč Špartanske vojske pokaže v bitki pri Termopilah, ko se majhna špartanska vojska sestavljena iz 1400 vojakov postavila po robu mogočni perzijski vojski in jim zadala veliko število žrtev
- Zaradi vojne je morala Šparta razviti tudi mornarico, tako da je bila po vojni tudi pomorska velesila

Vojska

- Vojsko Špante so sestavljali tako imenovani hopliti
- Ti so nosili prsni oklep, čelado, ščit, meč ter sulico
- Vsi hopliti so imeli tudi škrlatno ogrinjalo vendar ga v boju niso nosili

Zaton Šparte

- V 4. stol. pr. n. š. so sledile Peloponeške vojne. V njih se je Šparta spopadla z zavezništvom polisov Aten, korinta, Teb in Argosa
- Šparta je bila boljša v uvodnih bitkah, a je doživela velike izgube
- Po več letih boja je bil podpisan mir
- Posledica miru je da Šparta prvič v zgodovini izgubi bitko za ozemlje
- S tem se začne dolgoročni upad Šparte

Dokončni zaton

- Po vojni so sledili številni upori helotov, zaradi katerih si Šparta ni nikoli opomogla
- Leta 331 pr. n. š. jo osvoji Aleksander veliki in jo priključi korintski zvezi, skupini Grških držav pod njegovim vplivom
- Leta 146 pr. n. š. jo zavzamejo Rimljani

VIRI

- https://sl.wikipedia.org/wiki/Anti%C4%8Dna_%C5%A0parta
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Sparta>
- http://www.dijaski.net/gradivo/zgo_ref_sparta_03_predstavitev?r=1
- <http://zgodovinazapriletnik.blogspot.si/2008/12/parta.html>
- <http://zgodovina.si/sparta/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=HdNn5TZu6R8>